

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XX.

V Celovcu, 30. maja 1901.

Štev. 22.

Delegacije.

V ponedeljek dné 20. maja sta se na Dunaju sešli delegaciji. Predsednikom avstrijske delegacije je izvoljen knez Lobkovic. Skupni proračun za l. 1902., ki ga je vlada predložila delegacijam, kaže sledeče številke: Skupna potrebščina znaša za bodoče leto 364,006.643 K in se je v primeri s tekočim letom pomnožila za 1,152.232 K. Redna potrebščina znaša 327,896.625 K, izredna 36,110.018 K. Dohodki znašajo 6,191.677 K, čista potrebščina torej 357,814.966 K. Čista potrebščina se razdeli: ministerstvo za zunanje posle 11,075.452 K, vojno ministerstvo in sicer za armado 301,423.526 K, za mornarico 46,910.820 K; skupno finančno ministerstvo 4,276.427 K, računski dvor 320.408 K.

Dohodki iz carine se proračunavajo v Avstriji na 99,235.100 K, na Ogrskem na 15,845.950 K, v Bosni na 588.820 K, skupaj torej na 115,669.870 K. Režijski stroški carine pa znašajo 3,700.000 K, čisti preostanek carine torej 111,969.870 K. Od te svote pa se še za Bosno in Hercegovino odbije carinskega pavšala 1,428.571 K, in konečni preostanek carine v znesku 110,541.299 K se kot pokritje odšteje od čiste potrebščine v znesku 357,814.966 K. Nepokrita potrebščina znaša torej 247,273.667 K. Ta svota se po kvotnem ključu (65:6:34:4) razdeli in odpade na Avstrijo 162.211.152, na Ogrsko 85,062.141. Delegaciji je bil predložen tudi proračun za Bosno in Hercegovino; potrebščina znaša 44,582.296 K, pokritje je višje za 263.985 K.

Dné 21. maja je cesar sprejel delegaciji in se zahvalil v prestolnem govoru za izraz udanosti. Spominjal se je umora laškega kralja Humberta in smrti angleške kraljice Viktorije. Z drugimi državami je Avstrija v nepremenjenem prijateljskem razmerju. Nagovor se konča spominja dogodkov v Kini. — Nato se je cesar pogovarjal z raznimi delegati in je zlasti proti mladočeškim poslaneem izrekel svoje zadovoljnost in zahvalo, da se je v državnem zboru zopet pričelo z rednim delom.

Državni zbor.

Kakor smo že poročali, je odsek že rešil predlogo o novih investicijah, t. j. železnicah. Med tem se je v odseku tudi že rešila predloga o novih vodnih cestah.

Nove železnice.

Glavna razprava (drugo branje) o vladnem predlogu gledé nameravanih železnic se je pričela v ponedeljek dné 20. maja, in končala v petek dné 24. maja. Vlada predloga se je sprejela. V razpravo je poseglo mnogo govornikov, ki so izražali želje svojih volilnih okrajev itd. Izmed slovenskih poslancev je posegel v razpravo poslanec Pogačnik, ki je izjavil, da kranjska dežela, z bohinjsko železnico še ne more biti zadovoljna. Označil je tudi Slovincem nasprotno postopanje žel. ravnateljstva v Beljaku in južne železnice. — Posl. Berks je našteval one črte, ki se morajo še dograditi v južnih deželah kot zveze s središčem in severom države ter s tržaškim pristaniščem. V prvi vrsti je priporočal zvezo kamniške železnice s Polzelo ob progi Celje-Velenje ter podaljšanje dolenske železnice do Brežic. Dalje je v razpravo posegel tudi dr. Ferjančič. Kakor omenjeno, se je predloga sprejela v 2. branju. Tretje branje bo po binkoštih.

Deveturni delavnik.

V več večernih sejah je zbornica tudi razpravljala o vladni predlogi glede deveturnega delavnika v rudokopih. Razprave so bile deloma burne. V petek je trajala seja do 1/23. ure zjutraj. Vladni predlog se je konečno sprejel, padel pa je predlog, da se vpelje 8-urni delavni čas.

Nov davek.

Državni zbor je letos sklenil že važne postavbe, ki bodo državo stale ogromne svote. Odkod dobiti denar? To vprašanje je precej hud pelin za one poslance, ki kar goré za velika podjetja, o pokritju dotičnih stroškov pa nič nočejo vedeti. Finančni minister je zbornici predložil načrt zakona, po katerem se bodo vozni listki za osebe na železnicah podražili za 10%. Dohodki iz tega davka naj se porabijo za odpadek državnih dohodkov, ko se opusté mitnice in znižajo pristojbine pri zemljiških prepisih itd.

Dalje je vlada državnemu zboru predložila načrt postavbe o zavarovanju zasebnih uradnikov in uslužbencev; zavarovati se morajo vsi, ki imajo vsaj 600 K letnega dohodka, na letno rento za slučaj onemoglosti, starosti in brezposelnosti.

Dopisi.

Gozdanje. (Odgovor lutrovski „Bauernzeitung-i“.) Lutrovska „Bauernzeitung“ z dné 9. t. m., št. 19., se zopet bavi z mojo osebo. Popravki res hudo razjarjajo luteranko in njene resnicoljubne poročevalce. Če človek stoji ob vznožju Vezuva, vidi, kako meče iz sebe vročo lavo; ravno tako pljujejo nasprotniki svojo, od novodobnega naprednjaštva njim vcepljeno učenost in omiko na vse, kar diši po veri ali slovensčini. Sredstva, ki služijo podlemu namenu, so: iz mušic delati slone, zavijati, vmes zamešati debele laži; s tem se strelja na osebo, katera nasprotuje njih mišljenju. — Neki posestnici sem rekli, da se je z vami danim pooblastilom zapisala hudiču; tako pravite vi, a dokaz za nesramno trditev ste še zmirom dolžni. Kako pa imenujete vi človeka, kateri nekaj trdi, a tega dokazati ne more? Kaj ne, vaš namen, vreden luteranke, je pač versko čuvstvo zasmehovati! — Prigodilo se mi je, da sem pri sv. maši napravil pregrešek, a ga hitro popravil. Neizmotljiv jaz pač nisem, častitam vam, če ste vi! A tukaj se gre zoper katoliškega duhovnika (ki se celo predrzne, mešati se v politiko). Navidezna cunjja že visi na njem; obesimo mu cunj, da kar plapola in se naše srce ohladi! Ste pa tudi dokazali, da sem v tistem slučaju sv. mašo nedostojno bral? Ne! A vzamem, da bi bilo tako, pa ne priznam, je-li potem res dokazana splošna trditev, „da nisem v stanu dostojno maševati“, kakor obrekujete vi!? Kaj ne: ki se je enkrat v snegu vadjal, se vsaki dan vadjal; takšna je vaša viša logika!? Sploh pa obžalujem vaš izurjeni nosni čut, da mi je pregrešek se prigodil zaradi v enem mesecu pozneje se vršečih volitev! Ko je žid dober „kšeft“ naredil, si melje svoje nežne rokice in se zadovoljno smehlja! — Predznil sem se nemirnim otrokom včasih dati kratko, tanjko paličico v usta, da sem vsaj imel pokoj in da sem mogel druge poučevati. Ta kazen pa po naprednjaških možganih ponižuje človeka; posebno, ker je naložena od „farja“. Dobro, zopet imamo nekaj, le zamažimo ga! Veste pa, da potemtakem vsaka kazen ponižuje človeka! Sodbo o tem prepuščam treznomislemim možem, ne pa svojim zagrizenim sovražnikom, katerim leži samo na tem, da „f . . . u“ priložé zaušnico. Iz tega slučaja se pa jasno razvidi, kdo je tisti, ki

PODLISTEK.

Varal se je.

(Ruski spisal A. P. Čehov. — Poslovenil J. M.)

Zemljemerec Gleb Gavrilovič Smirnov je dopel na pošto postajo „Gniluško“. Do grajščine, kamor je bil poklican za merjenje, moral se je z vozom peljati še trideset do štirideset vrst*) (Če voznik ni ravno pijan in konji niso šepasti, tedaj bi niti trideset vrst ne bilo, ako pa ima voznik muhe v glavi in so konji utrjeni, utegne se jih nabrati celih petdeset.)

„Povejte mi, prosim vas, kje moram tukaj dobiti poštnih konj?“ obrne se zemljemerec do bližnjega žandarma tukajšnje postaje.

„Kakih? Poštnih? Tu sto vrst na okrog ne dobite niti popotnega psa, a kaj še le poštnih — Kam se peljete od tod?“

„V Derkovo, na posestvo generala Hohotova.“

„Koj?“ zavzame se orožnik. Stopite za postajo, tam na dvoru se dobé nekaterikrat možje, ki vozijo popotnike.“

Zemljemerec je vzdihnil vesolja in šel za postajo. Tam je našel po dolgem iskanju, pregovarjanju in smotrovanju močnega, osepničastega moža, odetega s strgano kmetsko suknjo.

„Hudir vé, kakšen voz imaš!“ pojezil se je zemljemerec, ko je stopil na voz. „Ne veš niti, kje je spredaj in kje zadek . . .“

*) Vrsta je 1-067 kilometrov.

Konjiček je bil mlad, pa suh, z razkoračenimi nogami in zgriženimi ušesi. Ko se voznik vzdigne in udari s pletenim bičem po stegnih, zmiglja samo z glavo, ko pa ga ozmirja in udari še drugokrat, zaječi voz in se strese kot v mrzlici. Po tretjem udarcu se voz zaziblje, pa še le po četrtem se zgane z mesta.

„Ali se peljemo tako celo pot?“ vpraša zemljemerec, čuteč, kako silno trese in čudeč se sposobnosti ruskih voznikov, zjediniti tiho polžjo vožnjo z ono dobro lastnostjo, ki ti strese skoraj dušo iz telesa.

„Že se peljemo!“ vpokoji ga voznik. — Kobila je mlada, gibčna. Samo pustite, da začne leteti, in potem je ne ustaviš več. No-o-o, prekleta mrha!

Ko se je voz peljal iz postaje, postajal je mrak. Na desno od zemljemerca razprostirala se je temna, neprijetna ravnina, brez konca in kraja. — Če bi se neznani podal na njo, zašel bi gotovo, sam Bog vé kam. Na obzoru, kjer je ravnina izginjala in se zlivala z nebom, je dozorevala leno hladna jesenska zarja. Na levo od ceste dvigali so se v temnem zraku nekaki kupi; to niso bili kupi sena, vas pa tudi ne. Kaj je bilo spredaj, zemljemerec ni videl, ker mu je na tej strani zastiral ves razgled široki, okorni hrbet voznikov. Bilo je tiho, pa hladno mrzlo.

„Kako je tukaj vendar tiho,“ mislil je zemljemerec in poskusil prikriti ušesa z ovratnikom svojega plašča. — „Ni pota in hiše. Neprijeten čas, napadejo te in oropajo, in nikdo ne bo vedel, in če bi s kanonom vstrelil. In tudi voznik je nezanesljiv. Glej, kaka pleča! Tak otrok prirode; če

se te s prstom dotakne, po tebi je! — Čuj, ljubi moj,“ vprašal je zemljemerec, kako te zovejo?“

„Mene? Klima me kličejo.“

„Kaj, Klima, kako je pa tukaj pri vas? Ali ni nevarno? Ali se ne zgodi ničesar?“

„Ničesar, da mi je Bog milostljiv. Kaj pa naj se dogaja?“

„To je dobro, da se nič ne zgodi. Pa za vsak slučaj sem vendar vzel seboj tri revolverje,“ pravi zemljemerec. „A z revolverjem, veš, ni se šaliti. Z desetimi razbojniki morem se poskusiti.“

Postala je tema. Voz naenkrat zaškriplje, zaječi, strese se in kakor nehoté, okrene se na levo.

„Kam me bo pa zavozil?“ pomislil je zemljemerec. Vozil je prav naravnost, a naenkrat na levo. Nič dobrega, zapelje me, potepuh, v kako puščavo in — — —

„So že bili taki slučaji! Poslušaj“, obrne se zopet do voznika. „Torej ti praviš, da tukaj ni nevarno? Škoda! Jaz se rad ravnam z razbojniki; moči ti imam, prav kot kak bik. Nekdaj so me napadli trije razbojniki. Kaj misliš, da je bilo? Enega sem tako česnil, da — da, razumeš, da je Bogu dušo pustil, a onadva prišla sta zaradi mene v Sibirijo v rudnike. A odkod se pri meni moč vzame, tega ne vem. Zagrabim z jedno roko takega korenjaka, kot si, recimo, ti, in — — — in moj je.“

Klim se ozre na zemljemerca nazaj, prikima in udari po konju.

„Dà, brat, nadaljuje zemljemerec: Bog ne daj z menoj kaj začeti. Ni dosti, da ostane razbojnik brez rok, brez nog, še pred sodiščem bo odgovarjal. Vsi sodniki in župani so mi znani. Jaz

na Gozdanjah hujska zoper duhovnika; iz mušic dela slone in iz varnega zavetja spušča svoje strupene pušice. — Kar se tiče nemškega evangelija vam povem, da sem ga 1. in 5. listopada l. 1899. vendar bral; ko sem pa prišel do prepričanja, da se pristni Nemci, ki ne razumejo slovenski, lahko seštejejo na prstih ene roke, da izmed teh ne čutijo vsi v sebi težnje po božji besedi, in da so vsi drugi samo posili-Nemci, se je branje nemškega evangelija opustilo. Nemške pridige (za koga?) in molitve tudi pred menoj ni bilo! Če je pa sicer v katerikoli stroki dušnega pastirstva bilo potrebno, sem se zmirom nemudoma nemškega jezika posluževal. Očitane, iz katerega se sveti vaša olika, pade na vas nazaj. — Zdaj pa si po svojem podaniškem razumu dovolim vprašati, v kakšni zvezi pa stojijo vsa vaša očitana z volitvijo? Da trezno ne znate misliti, to je gotovo; a žalostno je in znamenje, da tičite še v otroških čevljih, da si ne znate drugače pomagati, kakor da z zlobnimi, iz vseh vetrov nanošenimi, navideznimi hudodelstvi streljate v mojo osebo. Kaj ne, iz varnega zavetja je pač lahko bruhati nesnago! Je pa li ta boj stvarjen, dostojen, pošten? Veste, tako laja pes, ki je na verigo priklenjen in ne more za mimo-idočimi.

Matevž Riepl, provizor.

Beljak. (Znamenit shod. — Lutrovska predrznost in agitacija. — Jubilejne pridige.) Dne 15. maja je tukaj zborovalo nemško katoliško delavsko društvo. Zborovanje je bilo jako dobro obiskano. Prišli so imenitni govorniki z Dunaja, Gradca in Celovca. Govoril je tudi znameniti dunajski pridigar, občeznani jezuit Abel. Slavni govornik poudarja, da se more zamotano socijalno vprašanje ugodno rešiti jedino le na podlagi krščanskih načel; nazadnje še oistro zavrača rovanje radikalnih Nemcev proti Rimu, t. j. katoliški cerkvi in Avstriji, povdarjajoč, da je gibanje proti Rimu tudi proti Avstriji. Zato katoličani in zvesti Avstrijci ne moremo biti dosti hvaležni Njega cesarski visokosti, blagemu nadvojvodi Fran Ferdinandu, da je prevzel pokroviteljstvo nemškega katoliškega društva ter tako odločno obsodil proticerkveno in protiavstrijsko gibanje. — Toda nadvojvoda se je s tem hudo zameril beljaškemu protestantskemu vikarju. Ta le lutrovskega apostol beljaški, Heinzelman, seveda iz Pruskega, prišel je nepovabljen k zborovanju, ter „slovesno“ protestiral (!), da si upa preuzorni nadvojvoda, bodoči naš cesar, za katoliško in avstrijsko stvar kaj storiti. Tak protest od strani privandranca je pač največja predrznost. Dalje hoče tajiti tolikokrat dokazano dejstvo, da so nemški odpadniki od vere tudi sovražniki Avstrije; drznil se je celo, pohvaliti se, da lutrovska stvar v Beljaku v njegovo tolažbo (!) dobro napreduje! Zavrnil je predrznega vikarja jako izvrstno o. Abel, povdarjajoč, da je skrajna in nečuvna predrznost, da si on, ki je še le pred par meseci iz Prusije se na Avstrijsko utihotapil, upa ugovarjati nadvojvodi, ki je bodoči naš cesar! Ko mu je še drugi govornik dobro dokazal, da je nemško protikatoliško gibanje tudi naperjeno proti Avstriji, moral je nepoklican gost med nepopisnim hruščem zborovanje zapustiti. Sploh pa ta le novi apostol jako pridno izpolnjuje nalogo, ki so mu jo zunaj na Pruskem naložili. Prav pridno napravlja takozvane „družbinske večere“, v katere vabi lute-

rance in njih somišljenike, kjer seveda enostransko razpravlja reči, ki jih on sam, še manj pa poslušalci niti ne razumejo, ter tako navdušuje za novo vero. — Na Brnci umrla je neka luteranka. Gosp. župnik je za njo odkazal poseben prostor na pokopališču, ker tako, čisto pametno določujejo cerkvene postave. Bila sta že pred leti tam dva luteranca pokopana, in nihče ni trdil, da bi tisti prostor ne bil dostojen. Ali zgoraj omenjeni beljaški luteranski vikar hotel je biti pametnejši kot cerkvene in državne postave in zahteval je, da se luteranka pokoplje zraven katoličanov. Okrajno glavarstvo v Beljaku je njegovo pritožbo seveda zavrnilo in mu povedalo, da Brnca še ni na Pruskem. Vsekako pa porabi zdaj vsako priložnost, da blati katoliško cerkev, češ, da je izgubila ljubezen do bližnjega, ker celo dostojnega pogreba luterancem ne privošči. Žali Bog, da so mu morali tudi domači učitelji pomagati napadati g. župnika, ki je popolnoma pravilno ravnal in je tudi moral tako ravnati. Če se gre proti slovenščini, proti župniku in proti veri, tam tukaj na Koroškem ne smejo manjkati učitelji. To je res skrajno žalostna prikazen. — V Beljaku nekateri že komaj čakajo, da bo stal luteranski tempel, za katerega pridno zbirajo doneske. — „Beljaška Urša“ trdi v zadnji številki, da bi že vendar enkrat prepotrebni tempel stal. Dne 5. junija bodo že slovesno polagali temeljni kamen. Tudi v beljaški okolici se dela protestantska propaganda. Nečuvno pa je, če je res, kar ljudje govorijo, da neka visoka gospa (seveda luteranka) z denarjem lovi ljudi za luteranstvo. Kaj bi rekli protestantje in kako bi Schönerer ali Wolf koj prvi dan v državnem zboru interpelirala in klicala Prusijo na pomoč, ko bi se o kakem katoličanu kaj takega slišalo. — V predmestni fari je imel sloveči pridigar Abel z Dunaja z dvema drugima jezuitoma od 16. do 27. maja jubilejne pridige za sveto leto. Mnogobrojna, skoraj velikanska udeležba in pa veličastna jubilejna procesija je pokazala, da se Beljak še ne bo tako hitro potopil v protestantskem morju. — Dne 16. maja se je vstavilo v Beljaku okoli 170 Nižavstrijcev, ki so romali v Lurd. Med njimi so bili tudi Čehi.

Beljak. (Uboj. — Nezgoda. — Kres.) Dne 19. maja je prišlo v Lipi med več vojakov in hlapci do prepira. Vojak V. Ratkolb je v prepiru hlapca J. Strohsaka s sabljo ranil tako nevarno, da so ga morali prepeljati v bolnišnico, kjer je drugo jutro umrl. Vojaka so še tisto noč zaprli v neki beljaški gostilni. — Dne 20. maja se je na nekem bregu v zgornjih Zabučah, obč. Št. Martin, igralo več otrok. 2½ letna deklica je spala blizu. Nakrat se je začel nek hlod, ki je ležal na bregu, premikati in stlačil je ubogo deklico, da je obležala mrtva. — „Südmark“ bode tudi letos po znanih vzorcih priredila „nemško“ kresovanje.

Sv. Višarje. (Pričetek romanja.) V sredo pred Kristusovim vnebohodom ob treh popoldne vzeli smo vsak svojo gorjačo in jo mahnili po strmi poti na sv. Višarje. Hodili smo dobro uro po zeleni košenici mimo košatih bukev. Kar zagledamo sneg in kmalu smo ga imeli pod nogami. Čim višje tem debelejši je. Že po ravnem utrudil človeka hoja po polzkem snegu, kaj še le, ako ga moraš gaziti po strmi gorski stezi. Nehote

postojiš, da se oddahneš. Pot je vedno strmejša. Utruženo željno pričakujemo trenutka, ko se bode prikazala prijazna višarska cerkev. Slednjič jo zagledamo skozi temno smrečje. Ginjeni pademo na kolena ter goreče pozdravimo ljubo višarsko Mater. Težavne hoje pa še ni konec. Pred nami je še lep kos strme poti. S podvojenimi močmi jo ubiramo med tihim smrečjem navkreber. V pol uri smo na ravni stezi; in zopet se prikaže prijazno Marijino svetišče. Svet je sedaj gol in cerkev se ne zakrije več našim očem. Topiči zagrmje, gori v stolpu pa neizrečeno milo zapoje višarski zvonovi, pozdravljajoč prihajajoče duhovnike. Nepopisljiv trenutek! Zdi se ti, kakor da slišiš mile glasove prelube nebeške matere, ki te pozdravlja in kliče na svoje materino srce. Solza veselja in ginenja ti zaliva oči. Topiči grme, zvonovi pojo veselo naprej, kakor če bi se hoteli odškodovati za svoj sedemmesečni molk, mi pa slovesno korakamo proti Marijinemu svetišču. Pozabljen je ves trud. Čast Bogu, da smo tu! Ker je vreme lepo, nudi se nam krasen razgled: tja proti Dobraču široka dolina in nižji griči v svoji divni spomladanski obleki, na drugo nasprotno stran proti Laškem pa velikansko sivo skalovje, odeto na več mestih v beli sneg! Res lepšega, veličastnejšega sedeža si nebeška kraljica na Slovenskem ni mogla izbrati! Nagledamo se veličastva božjega, pozdravimo višarsko Mater, potem pa moramo obrniti nekoliko pozornosti sitnemu želodecu. Ob osmih zvečer smo se zbrali v svetišču k pobožnosti svetega rožnega venca, ki se opravi to pot vselej tiho, ker Najsvetejšega še ni v cerkvi. — Drugo jutro je bilo krasno. Romarji so prihajali od blizu in daleč. Prišlo jih je blizu 130. Prvo sv. mašo je daroval ob 8. frančiškan iz Beljaka, č. o. Laetus Kovač in imel primeren otvoritveni govor v slovenskem in nemškem jeziku; peto sv. mašo pa je imel č. g. Josip Kukačka. Na koru so peli Försterjevo latinsko mašo „in honorem s. Caeciliae“. — Ves višarski hrib je v debelem snegu. Po nekaterih krajih ga je čez dva metra, po drugih manj. A kopni hitro. Na več krajih se že kažejo velike lise „rdečega snega“. Dasi je še veliko snega in pot ne baš zlozna, vendar se ljudje tega ne strašijo, kajti v petek je zopet bilo precej romarjev. Ljubezen do Dev. Marije pa tudi prekrasen razgled, ki se nudi romarju od tukaj, pa gotovo privabi še mnogo mnogo romarjev kljub težavnemu potu. Dal Bog in Devica Marija! Po „Slov.“

Smerče. (Občinska volitev v znamenju nesloge.) Dne 7. maja se je vršila pri nas volitev v občinski zastop, kateri je bil do sedaj v rokah zagrizenih liberalcev. Iztrgati to zastopstvo zaničevalcem slovenskega imena in katoliške zvesti, bil je namen katoliške stranke. Volilci iz Čajne in Čač ter volilci iz sv. Jurija naj bi si bili podali roke, na kar se je delovalo, in izid volitve bi bil osigurjen v katoliškem smislu. Ali to slovanska je usoda, da se sloga krši, kakor da bi to bilo prisojeno tlačenim, da politični sovrag ložeje zmaguje. Volilci iz Črešenj pa so ponudbo enakomerne razdelitve odbornikov s sumom odbili, rekoč, da iz Čajne volilci želé dobiti župana na Čajno. Opustila se je torej složna volitev in izid je bil nepovoljen. Izvoljen je bil županom seveda znani odbornik bauernbundarski, Martin Fischer, kateri z vsemi

sem namreč državi potreben. — Kamor jaz grem, je moja pot znana oblastem; pazijo tudi, da se mi ne zgodi kaj hudega. Povsod ob cesti za grmovjem so skriti orožniki in čuvaji. — „Po—po—postoj!“ kriči naenkrat zemljemerec. „Kam si pa sedaj zavozil? Kam me pelješ?“

„Ali ne vidite? Gozd!“

„Resnično gozd“, mislil je zemljemerec, „in jaz sem se tako prestrašil! In vendar ni treba izdati svoje razburjenosti. On je že zapazil, da se jaz bojim. — Zaradi česar pa se je začel tako čisto ogledovati name? Gotovo ima kaj slabega v mislih. Prej je vozil komaj — komaj, korak za korakom, a sedaj tako goni. „Poslušaj, Klim, zakaj tako goniš konja?“

„Jaz ga ne gonim. Sam je prišel v tir. In kedar pride v tir, ga z nobenim sredstvom ne ustaviš. In sam nima rad, da so njegove noge takšne.“

„Ti — — —, brat, vidim da — — — Samo svetujem ti, da ne voziš tako hitro. Obdrži konja. Slišiš? Pridrži!“

„Zakaj?“

„Zato — — — zato, ker so za menoj s postaje odpeljali se štiri tovariši. Treba je, da nas dojdejo. Obljubili so mi doiti me v tem-le gozdu. Ž njimi bi se bolj veselo vozili. Zdravi, koreniti ljudje, — vsak ima po en samokres. Kaj se pa ti vedno ogleduješ in se presedaš kakor na iglah? Ha! Jaz, brat, tega — — — brat — — — Name ni treba ogledovati se — — — zanimivega na meni ničesar ni. — K večjemu samo revolverji — — — Izvoli, če hočeš jaz jih potegnem ven, pokažem. — Prosim, pogledj!“

Zemljemerec je delal, kot bi iskal po žepih, a v tisti hip se je dogodilo nekaj, česar on v svoji bojzljivosti ni pričakoval. — Klim se naenkrat — zvali z voza in zbeži na vseh štirih v goščo.

„Na pomoč!“ zavpije, „na pomoč! Poberi se vrag z vozom in konjem samo moje duše mi ne pogubi!“ — — — Pomoč!“

Slišali so se hitri, odhajajoči se koraki, tresk suhih vej — in vse je utihnilo. — Zemljemerec, ki ni pričakoval takega bega, ustavi najprej konja, potem se vsede udobneje, in začne misliti. — — — Pobegnili je, — — — prestrašil se je, tepec! Nu, kaj sedaj? Sam ne morem dalje, ceste ne poznam in mogli bi misliti, da sem mu konja ukradel. — — — Kaj storiti?

„Klim! Klim!“

„Klim! odgovori odmev.“

Pri misli, da bi moral vso noč presedeti v temnem gozdu na hladnem in slišati samo volkove, odmev in prhanje medlega kljuseta, preletelo je zemljemerca nekaj čez hrbet, kot bi imel mravlje na njem.

„Klim!“ zakriči „golobček, kje si Klim? ljubi Klim?“

Dve uri kričal je zemljemerec in še le potem, ko je postal hripav in se sprijaznil z mislijo, da bo nočeval v gozdu, prinese slab vetrec do njega slab stok.

„Klim! Ali si ti golobček. Pojdiva!“

„U — — ubiješ me.“

„Pošalil sem se, golobček. Bog me kaznuj, samo pošalil sem se! Kake revolverje pa imam? To sem samo od straha lagal! Bodi tako dober, pojdiva! Mraz je!“

Klim pomisli, da bi bil najbrž resnični razbojnik že davno izginil s konjem in vozom in gre iz gozda ter neodločno stopi k svojemu popotniku.

„Nu, zakaj si se pa, norček, tako prestrašil? Jaz, — jaz sem se le malo pošalil in ti si se prestrašil? — — — Sedi se!“

„Bog je s teboj, gospod,“ — — — pritlačil je Klim iz ust, ko je zlezal na voz. — „Ko bi to prej vedel, za celih sto rubljev ne bi te vozil. Toliko strahu še nisem imel!“

Klim udari po konju, voz se strese. Klim udari drugokrat, voz se zaziblje. Po četrtem udarcu, ko se je ganil voz z mesta, zakril je zemljemerec ušesa z ovratnikom in se zamislil. Cesta in Klim se mu nista več zdela nevarna.

Smešničar.

* **Pri sodišču.** Sodnik vpraša tatu: „Kako se vi živite?“ Tat: „Z delom svojih rok.“

* **Velblod (kamela).** „Velblod je žival, ki lahko dela osem dni, ne da bi jedel.“ — Tako je vpil nek mož, ki je to žival okoli gonil in za denar kazal. — „Lepa reč — ga zavrne nek pijanec. — Jaz sem pa žival še bolj čudna; jaz lahko pijem osem dni, ne da bi delal.“

* **Pri skušnji.** Profesor: „Kaj bi vi dali človeku, kateri je veliko strupa vžil?“ — Vprašani: „Sveto olje.“

* **Kaj je „socijalizem?“** „Hitro odgovorim kaj je. Glej, ti imaš novce in jaz imam pipo.“ — „In potem?“ — „Potem jaz kadim.“ — „In jaz?“ — „Ti? ti pluvaj!“

močmi dela za „tajče“ Mihelne. Kaka sredstva so rabili liberalci pri volitvi, si misli lahko vsakdo, kdor postopanje liberalcev pozna. Naši možje niso dobili volilnih listov pred volitvijo kljub brzojavnemu povelju od c. kr. okrajnega glavarstva; nasprotniki so imeli ugodnost, da so na dvojen način litografirane imenike imeli pripravljene in so jih siloma vsiljevali. Dvojna mera pri občinski volitvi je zopet jasno pokazala, da so v Avstriji postave na papirju, a dejanski se izvršujejo v prilog pobjalcem pravice in resnice.

Libeliče. (Podružnica oživljena.) Ciril-Metodova podružnica za Libeliče in okolico je bila zadnja leta spala, na veselje našim nasprotnikom, na žalost vsem dobrim Slovincem. Da, liberalni naši mogočnejši hoteli so, da se sploh iz spanja ne prebudi več; zato so slovesno sklenili, da noben libeliški gostilničar za podružnične shode ne sme več dati prostora. Slovesno so tako sklenili tam na Suhi; a uspeh? Uspeh je, da smo na binkoštni ponedeljek dne 27. maja podružnico zopet obudili na prav imenitnem podružničnem shodu! Prostor smo dobili v gostilni g. Petra Ring-a, ki se ni ustrašil nasprotnega pritiska, ki se ni zbal liberalnih napadov, se ni zmenil za žugajoča pisma, marveč nam je drage volje odprl svojo gostoljubno hišo. Slava in hvala mu zato! Vkljub hudemu pritisku in agitaciji nasprotnikov, katere poznamo vsi, je bil shod dosti dobro obiskan. Hiša je bila kaj lepo okinčana z narodnimi, cesarskimi ter deželni zastavami. Tudi dvorana je bila olepšana z vencami in podobami. Shod je otvoril s prisrčnimi besedami g. župnik M. Krejči, kazoč na to, kako pomembno je, da se je podružnica sv. Cirila in Metoda zopet oživila. G. tajnik Rozman je v daljšem govoru kazal, kako važno je šolsko vprašanje v verskem, narodnem ter gospodarskem oziru, in kako je zlasti kmetškemu stanu treba združenja in odločnega odpora zoper mnogoštevilne nasprotnike. Sledilo je še več krajših nagovorov, da je zborovanje bilo prav živahno. Posebno pohvalno nam je omeniti domačega pevskega zbora, ki je kaj lepo in milo prepeval krasne pesmi slovenske. V odbor so bili soglasno izvoljeni gg.: župnik Mart. Krejči, predsednik; J. Stauder p. d. Preis, njegov namestnik; Peter Ring, gostilničar, tajnik; Cv. Pičko p. d. Marko, njegov namestnik; Anton Mežnar p. d. Kleder, blagajnik; Ant. Stana p. d. Ridl, njegov namestnik; Fr. Trampuš in Fr. Žlebnik p. d. Nemec, zastopnika pri glavni skupščini. — Dal Bog, da lepi shod obrodi prav mnogo sadu in da oživljena podružnica prav čvrsto deluje v blagor slovenskega ljudstva!

Prevalje. (Razno.) Da je v Prevaljah še nekaj sledu stare slave, kaže nam že to, da so ustanovili posebno kapelo godcev. Želimo jim mnogo uspeha ter močne prsi, pa malo manj hajlanja. Čudno, da se v spodnjem kraju ne more vzdrževati nobeno pevsko društvo; fantje sploh malo pojó, zajuckati pa sploh ne znajo, ali se ne — upajo. Vsaka vas ima svoj glas. Mogoče da se pa vsaj novi zbor godcev obdrži; moči so zraven res izvrstne; pri prvem javnem nastopu v gostilni „na pošti“ so želi obilno hvale; navdušenje je rastlo posebno — po polunoci. — Tudi imenitno požarno brambo imamo. Čelade, jope, pase in sekire imajo pa že tako lepe in blesteče, da bi si človek mislil: Prevalje je cesarsko mesto; nekateri tudi večkrat zmajajo z glavami, misleč si: kupiti je lahko, a plačati je težko. Zakaj pa prej niso ustanovili prave požarne brambe, prej, ko so imeli denarjev dovolj, ko so s cesarskimi listki smodili si smodke? Pa je res čuden otrok časa, naša bramba! „V ognju“ še ni bila; k velikonočnemu vstajenju ni hotela, zaradi tega ali onega — liberalca, kateremu se v glavi le tedaj posveti, če si natakne lesketečo čelado. Upamo, da počasti požarna bramba vsaj sveti sprevod na Rešnje Telo.

— (Še nekaj.) Neka ženska je imela pri nas to sitno navado, da se je v cerkvi rada stegovala v tuje žepe; če bi to čudno božjo službo opravljala pri ubogih, ki, brez epenka, le samo z rožnim vencem v žepu prekoračijo cerkveni prag, bi še ne bilo tako hudo. Ali če zgine petak ali desetak — to je že bolj hudo v prvi vrsti posebno za srečno posestnico; v drugi vrsti pa je bilo tudi sitno — za zvito ženče. Vse pride na dan, pravijo sicer, a v tem slučaju je prišla tatica v — temnico! Taji seveda, kar more, kakor vsaka ženska, a nazadnje se ji pa še lahko dopade, da je morala 20 prič, cela procesija, iti jo počastiti, da je mogla z večjim spremstvom stopiti pred sodnika. Hudojni jeziki trdijo, da je svojega moža zagnala na „prostovoljne“ vislice, potem je „privabila“ k sebi nekega mladeniča, nazadnje pa jo je vendar zgrabila roka — pravice. — Našo novo farno cerkev slika italijanski umetnik Fantoni. 1400 kron so pobožni farani v teku jednega leta radovoljno darovali za to olepšavo božje hiše. Bog jim naj povrne stotero vse dobrote!

— (Pa še nekaj.) Cenjeni urednik! Morda se še spominjate onega prevaljskega „unika“, o

katerem je lanskoletni srednjeoktoberski „Mir“ nekaj kvasil. Veste, sloveči „unikum“ je namreč doživel čudno-redko slavnost. Prvega majnika ob dveh popoldne so namreč „narvišji“ lastnoročno, ter obdani s sijajnim spremstvom pribili tisočo oglednico v slavni kapiteljski lopi. Bil je to redki slavnostni trenutek, nepozabljiv vsem, — ki so bili zraven. Kdor si hoče ta naš unikum ogledati, plača za vstopnino eno novo razglednico. Kdaj bo druga tisoča oglednica pribita, bomo vam že povedali. Z Bogom!

Novičar.

Na Koroškem.

Zlatomašnik Ant. Pušl †. Po zelo dolgem, težkem bolehanju je dne 26. maja na svojem domu v Tibižah pri Dholici umrl preč. g. vpokojeni župnik dholiški in zlatomašnik Ant. Pušl. Pokojnik se je poročil dne 13. julija 1824 v Št. Juriju na Vinogradih in bil v mašnika posvečen dne 2. julija 1848. N. p. v m.!

Jako buren shod je imelo nemško kat.-pol. društvo dne 19. maja v Bitinjah. Prihruili so na shod tudi socijaldemokratje v večjem številu in s strašanskim krikom skozi tri ure onemogočili vsako razpravo. Vodial jih je urednik, bivši učitelj Riese iz Celovca. Psovki, ki so jih rabili ti ljudje zoper krščanske govornike, niti navajati ni mogoče, tako ostudne so. Socijalni demokratje so tu zopet pokazali, kako umevajo „svobodo“ nasproti — drugim!

Zaradi — žveplenke sta se dne 19. maja zvečer pri Forabosko-tu blizu Celovca sprla dva laška delavca, 29 letni Jož. Sabat in Ant. Format. Format je Sabata z nožem na več krajih ranil tako hudo, da je drugo jutro umrl.

Deželni zbor bode baje sklican sredi meseca junija, ko državni zbor zaključi svoje zasedanje.

Iz uradnega lista. Do 20. junija je razpisano učiteljsko mesto na Vratih. Znanja slovenščine okrajni šolski svet v Beljaku — kakor navadno — ne zahteva! — Okrajni šolski svet v Velikovu razpisuje sledeča učiteljska mesta: 1. nadučitelja šestrazredne šole v Velikovu; 2. nadučitelja na trirazredni šoli v Šmihelu nad Pliberkom; 3. šolskega voditelja na Krčanjah; 4. šolskega voditelja v Spodnji vasi; 5. šolskega voditelja v Švabeku; 6. dvoje učiteljskih mest v Šmihelu nad Pliberkom; 7. učiteljsko mesto v Tinjah. Za mesto nadučitelja v Velikovu se ne zahteva znanje slovenščine!!

„Veliko hajlanje“ je bilo o binkošti v Celovcu in Porečah. Prišli so nemški „burši“ iz Gradca ter priredili dva koncerta. Mesto jih je oficijelno sprejelo in razobesilo dve veliki — frankfurtarici. Drugih zastav mestni očanci menda nimajo več! No, pa „heil“!

Duhovske zadeve. V samostanu oo. jezuitov v Št. Andražu je dne 21. maja umrl č. o. M. Viertler, S. J., star 77 let. — Prvim opatom novoustanovljene olivetanske opatiije sv. Jožefa na Tancenbergu je imenovan dosedanji pripor, č. o. Bonifac Ecker. — Prestavljena sta čč. gg. kaplana: Mat. Trepal iz Prevalj v Šmarjeto pri Bajtišah, in Jan. Loigge iz Šmarjete v Št. Jakob v Rožu. — Razpisana je do 3. julija župnija Šmihel nad Pliberkom.

Osebnosti. Poveljnik pl. Succovaty iz Gradca se je mudil minul teden tukaj ter je nadzoroval vojaštvo. — V Celovcu je umrl dne 22. maja Slovenec, hišni posestnik g. Urb. Šoklič, star 69 let. N. p. v m. — V Velikovu je dne 21. maja umrl gostilničar g. Jož. Lesnak, star 83 let.

Drobiž. Osmi občni zbor akcijonarjev zilske železnice bode dne 8. junija na Dunaju. — Na izvanreden način je bil nedavno v Celovcu oproščen nek pisar orožnih vaj. Izjavili so namreč, da ni sposoben za vojaštvo, ker je preveč — rejen! — V Hirtu je prišlo dne 19. maja med hlapci do pretepa. Eden izmed njih je bil precej ranjen z nožem. Hlapec, ki ga je ranil, je iz strahu pred kaznijo šel do Št. Vida in se tam vlegel pod vlak, ter našel strašno smrt. — Na vrbskem jezeru so parniki pričeli redno voziti dne 26. maja.

Po slovenskih deželah.

Petindvajsetletnica. Odlični slovenski rodoljub, župan slovenske stolice, bele Ljubljane, in ravnatelj glavnega zastopa banke „Slavije“ v Ljubljani, praznoval bode prihodnjo soboto dne 1. junija t. l. petindvajsetletnico, odkar mu je bilo poverjeno vodstvo imenovanega zastopa. — Ravnatelj gosp. Iv. Hribar je „Slavijo“ v teh 25 letih s svoj izvanredno delavnostjo, krepko odločnostjo in dosledno vstrajnostjo povzdignil do tako mogočne višine, da ji nimamo primere v zgodovini razvoja zavarovalnih društev. — Dičnemu možu, ki je naš „Mir“ skozi vsa leta rad gmotno podpiral, ki se je že ob raznih prilikah spominjal tudi svojih koroških bratov-trpinov in ki ima med

koroškimi boritelji za národna prava dokaj častilcev in prijateljev, kličemo ob priliki njegove petindvajsetletnice tudi mi: Bog ga živi še mnogo, mnogo let!

Slovensko planinsko društvo je v nedeljo dne 19. maja slovesno otvorilo novo cesto v Tnali, katero je zgradilo planinsko društvo. S tem je omogočena vožnja iz Mojstrane tja do pod Triglava.

Umrli je dne 23. maja v Gorici bivši provincijal kapucinov, vč. o. Friderik Inglič. Pokojnik je bil dalje časa tudi gvardijan v Celovcu. Porodil se je dne 17. febr. 1841 v Stari Loki, bil v mašnika posvečen dne 25. jul. 1867. N. p. v m.!

Strahovit požar. Dne 20. maja pričelo je goreti v Gorenjivasi na Kranjskem okrog 2. ure popoldne v hlevu posestnika Hrovata. Ni minulo dobre ure, že je bilo v plamenu 30 poslopij. Pogorelo je 30 hišnih števil, 7 gospodarskih poslopij in mnogo drugega. Koliko je zgorelo živine, še ni mogoče določiti. Posestniku Hrovatu je zgorelo vse, in tudi 11 glav goveje živine. Nekateri ljudje niso rešili nič drugega, kakor kar so imeli na sebi. Ta huda nesreča je povzročila strahovito bedo. Škoda je velikanska. Ceni se nad 200.000 kron. Posestnikov je bilo malo zavarovanih in še tisti za neznatne svote. Kakih 150 ljudij je brez strehe in brez živeža.

„Naš dom.“ Prva številka tega lista, ki je namenjen zlasti borbi zoper „Štajarca“, je izšla. List bo tiskan v Mariboru, in bo izhajal dvakrat v mesecu ter bode stal na leto samo eno krono.

Drobne novice. Strela je dne 18. maja ubila viničarja J. Veršica v Ivanskem vrhu pri Negovi. — Na Bregu pri Konjicah je obhajala dne 24. maja mlinarica Marija Kline 100 letni rojstni dan. Starica gospodari v mlinu s svojim 70 letnim sinom. — Katoliško slovensko društvo za radovljiški okraj je imelo dne 19. t. m. znamenit shod v Gorijah. Govorniki bavili so se zlasti z novo bohinsko železnico. — Strašen vihar s točo so imeli na Hrvaškem dne 18. t. m. Toča je po nekaterih krajih ležala 15. centimetrov visoko. — Škofove zavode v Št. Vidu nad Ljubljano (semenišče, gimnazijo itd.) so pričeli graditi dne 21. maja.

Križem sveta.

Poštna hranilnica je leta 1900. dobila čistega dobička za 4.266.101 K; znesek se je na podlagi postavnih določil izročil pošti. V poštno-hranilničnem uradu na Dunaju uraduje 1657 uradnikov in streže 240 strežnikov, torej skupaj 2197 oseb. Za poštno hranilnico nabira po državi vseh 5982 poštne uradov, na morju pa 5 ladij. Tako je bilo dne 31. decembra 1900.

Taki so — „farji“. Na Nemškem se je v tovarni v Griesheimu prigodila velika razstrelba (eksplozija). Strašen požar je zadiral in za prvo razstrelbo sledile so druge. Pod razvalinami je zagrebalo mnogo delavcev, mnogo jih je ranilo. Ljudje so prestrašeni bežali od nevarnega kraja, samo jeden se mu je bližal — kapelan bližnje župnije z zadnjo sveto popotnico. „Nazaj“, klicali so ljudje kapelanu, a kapelan je nevstrašno odgovarjal: „Dolžnost me kliče!“ in hitel tja, od koder se je slišal stok smrtnoranjnih delavcev. Junaškega kaplana je čuvala božja roka. Podelil je ranjenecem tolažbo, a prišel je iz velike nevarnosti nepoškodovan.

Za spovedno molčečnost v — smrt. Meseca julija l. 1894. bil je obsojen duhovnik v Lavalu na Francoskem Bruneau k smrti, ker se mu je podkalo, da je umoril duhovnika Fricota. Zatrjeval je svojo nedolžnost zaman. Nedavno so poročali francoski listi, da je v Nantesu umrla bivša služabnica duhovnika Fricota. Le-ta je na smrtni postelji izjavila, da je s pomočjo neke druge osebe umorila Fricota. Njeno prvo delo po umoru je bilo, da je šla k duhovniku Bruneau-u in se mu spovedala svojega strašnega dejanja. S tem je Bruneau s spovedno molčečnostjo zavezala, potem pa spretno proti njemu nagromadila toliko obtežljivih dokazov, da je duhovnika Bruneau sodišče obsodilo na smrt. Bruneau je res moral umreti na šafotu, ne da bi z besedico izdal spovedno molčečnost. Umevno je, da vzbuja to odkritje povsod velikansko pozornost.

Morilec laškega kralja Umberta, Bresci, se je dne 23. maja sam usmrtil. Bil je zaprt v jetnišnici San Stefano, kjer je imel prostora samo toliko, da je po dnevu stal ali sedel. Samo eno uro se je smel sprehajati na dvorišču, govoriti pa z nikomur. Odkar je bil prepeljan v to jetnišnico, se je zelo čudno obnašal. Večkrat je Bresci hotel govoriti, a ko so mu govorjenje vsakokrat prepovedali, dejal je, da njegov konec ni več daleč. V preteklem tednu je Bresci napadel paznika ter je tako divjal, da je moral dobiti prisilni jopič. V zadnjih dneh se je njegovo obnašanje popolnoma spremenilo, govoril ni nič, ampak samo premišljeval. V noči od srede na četrtek se je obesil. Zadržnil si je vrat s hlačami. Ko so ga dobili, bilo je truplo še gorko.

Dunaj ima 1.648.327 prebivalcev, to je 265.168 več kakor pred 10 leti. Nemcev je 1.385.955, Čehov je 102.972, za 31.140 več kakor pred 10 leti. Slovencev je 1329, za 503 več kakor leta 1890.

Od vojaških naborov. Kmetski sin Jože Gangl, domá blizu mesta Krems, se je čudno bal vojakov; na vse kraje je mislil, kako in kaj bi naredil, da bi ga ne potrdili. Poslušal je nazadnje brezumni nasvet sosedu, ter si je odrezal pol kaza na desni roki, misleč, da potemtakem ne bo potrjen. Prišlo je pa čisto narobe. Okrajno sodišče ga je obsodilo zaradi tega v trimesečni zapor ter na globo 300 kron. Vrh tega mora še dve leti več služiti. — Pri naboru v trgu Eibiswald na Štajerskem pa je med drugimi veselimi in okrašenimi fanti prišla tudi — kmetsko dekle Alojzija N. Po pomoti je bila zapisana v maticah za fanta Alojza. Pomota se ni izbrisala. Morala je torej k naboru, sicer bi jo prignali orožniki. Kaj boš, si je mislila, vzela je rudeč šopek na prsi ter ukajoč šla pred komisijo, ker je vedela, da ne bo — potrjena.

To in ono. Vseamerikanska razstava se je otvorila v mestu Bufalo. Prireditelji računajo na velikanski obisk. — V Združenih državah se je pričela velika stavka delavcev pri strojih in sličnih delih. — Na Dunaju so dne 22. maja obesili morilec Wanyeka, ki je bil ob neki tatvini, ko so ga zasačili, ustrelil več oseb. Duhovniške pomoči ni hotel sprejeti ter je umrl trdovratno. Še pod vislicami se je smejal.

Gospodarske stvari.

Nekoliko besed o paši in o zeleni klaji. (Konec.) Rekli smo, da moremo preteče nezgode na paši odvrnati. Isto je mogoče tudi pri polaganju po hlevih, ako živino vsak dan za nekoliko ur gonimo na plano. Toda v to svrhu ne rabimo ograjenih gnojišč, ampak odbiramo prazne travnike in lepe pašnike. Ako sedaj primerjamo prednosti in hibe pašnikov s polaganjem po hlevih, moremo reči, da oboje utegne ob svojem času biti koristno, ako se sploh vestno in pazno postopa in ravna.

Po pašnikih ne smemo vsega prepuščati prirodi, ampak moramo tudi sami gledati, da zabra-nimo sleherno škodo, kolikor je človeku mogoče. Vendar moramo paziti tudi pri klaji, da živina ni neprestano priklenjena k jaslim, ampak da včasih pride na plano in se tod sprehodi.

Kje pa moremo, kar je potrebno, laže oskrbeti, ali na pašnikih ali v hlevih, to je odvisno od gospodarskih razmer in posebnosti, ki so zelo različne. Ponekod na primer kaže vsekakor živino goniti na pašnike, ker je zelo lahko mogoče. Drugod pa kaže ravno nasprotno, namreč polagati v hlevih. Za vzrejo sodijo sploh in najprej pašniki; tudi svinje so tako veliko zdravejše, pa še kravam molznicam ugaja paša, če se rabijo za vprežno živino; vsaj poleg klaje naj se jim včasih privoščijo kaj paše.

Pri polaganju v hlevih je treba skrbeti, da je zmerom zadosti zelene krme, pa tudi slame. Te je zelo treba. Slama odvrta nezgode, ki rade zadevajo živino, katera zmerom stoji v hlevih. Z njo uravnavamo hranilne snovi, ki se nahajajo v zeleni krmi, da ne škodujejo. Sploh slama pomaga žival ohraniti zdravo, zlasti pa, kedar prehaja od suhe klaje na zeleno in od zelene na suho; vsaj skozi 14 dni naj se tedaj previdno in pazno postopa. V to svrhu priporočamo slamo in zeleno krmo skupaj rezati, ali zjutraj in zvečer klasti slamo. Sveža zelena krma naj se pripravlja samo za eden dan naprej; bolje pa jo je nakositi vsak dan po dvakrat, in sicer zjutraj uro po solnčnem vzhodu in zvečer, predno pade rosa.

Nadalje svetujejo zeleno krmo hraniti po hladnih prostorih, kamor ne sije solnce. V prevelikih kupih trava ne sme ležati, sicer se ugreje in zvane. Ako je pa že ugreta in vrela, jo je treba razgrniti in poskopiti z vodo, da se shladi. Od dežja zmočeno travo pa kaže polagati le, če je pomešana s slamo. Nekateri imajo posebne lesene stolice ali lese, narejene iz desek in lat. Vložena krma se ne ugreje kmalu, in če je mokra od dežja, ocedi se voda ter jo zatem zračni prepri hitreje suši. Kedar polagamo travo, je treba tudi paziti, da živino ob pravem času, namreč nekoliko časa poprej ali poznej, nikoli pa ne precej potem, ko smo položili sveže krme. Najbolje kaže pri govedih čakati, da začnejo prežvekovati.

Velike previdnosti je treba, kedar polagamo mlado, bujno travo ali deteljo. Držati se moramo trdno določenega časa za polaganje, da živali ne žró prehlavno. Polaga naj se večkrat, vendar vselej zmerno, napaja malo ter pazno, in le ob pravem času. Trave rezati ni treba morebiti zaradi lažjega prebavljanja, ampak včasih le zato, da se bolje pomeša s slamo ali se preveč ne raztrosi, kar se godi zlasti tedaj, kedar so muhe sitne. Ravno tako pazno je treba živino goniti na pašnike, kar je pa včasih veliko težje, kakor če polagamo v hlevih.

Pred vsem je treba skrbeti, da bode na pašnikih zmeraj dosti paše, ali pa vsaj druge krme pripravljene, kedar bi je zmanjkalo po njih.

Navadno pritisne takšno pomanjkanje sredi poletja in preneha še le tedaj, ko je moči živino goniti na strnišča, kar škoduje zlasti mlajšim živalim. Poprej so namreč gladovale, potem pa nagloma dobé mlade trave. Posebno škodljiva je rana paša spomladi, kedar je vsled dolge zime pošla krma, in pozna jesenska, da še poberó vse do zadnje travice. Koder so torej pašniki nekaj časa prazni in popaseni, je treba skrbeti za drugo klajo. Dobro je, živalim, ki zahajajo na slabe pašnike, polagati nekaj oljnih tropin. Tudi slame bodi nekaj pripravljene. Polagati jo kaže zjutraj in zvečer. To odvrta slabe posledice, ki skoro vselej nastopijo, kedar dalj časa dežuje in so pašniki mokri, vlažni ali imajo po nizkih legah kislo krmo, ali kedar pasejo po mladih, bujnih deteljščih. Paziti je tudi treba, da se pravilno prehaja od polaganja po hlevih na nepretrgano gonjo na pašnike, da se živali polagoma privadijo novi krmi in izpremenjenim vremenskim razmeram.

Posebno naj se pazi na odstavljenno mlado živino. Pitne vode ne sme manjkati živini po pašnikih, in veljajo o tem ista pravila, katera pri polaganju sveže trave. Naposled bodi še omenjena rosna, mokra, zlasti pa s slano pokrita paša in sploh takšna, katero je skvaril nočni mraz. Na takšno pašo ne smemo živine goniti tešče hitro iz toplega hleva, ker si prehladi želodec, dobi drisko, grizo, krave pa zvržejo. Na deteljšče in druge travnike živino goniti je najbolj nevarno, kedar je po njih rosa, ker živali taka piča napihuje. Mnogo škodujejo tudi pašniki, kamor je živino treba daleč goniti, ali koder pomanjkuje pitne vode. Zlasti nevarni so ob veliki vročini in poletni suši. Mnogovrstne bolezni napadajo živino, pljuča se vnemo ali zbole sluzene. Treba je torej skrbeti za senco, kjer si živina odpočije, zlasti opoldne.

Tržne cene.

Letni sejem v Celovcu, dne 20. maja 1901.

Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	10	20	12	75	216 konj
rž . . .	10	20	12	75	6 pitanih volov
ječmen . . .	—	—	—	—	154 vprežnih volov
oves . . .	5	71	7	13	25 juncev
turšica . . .	8	16	10	20	268 krav
pšeno . . .	14	40	18	—	23 telic
fižol (rudeč) . .	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir . . .	1	60	2	60	880 prascev
leča . . .	—	—	—	—	
ajda . . .	7	30	9	12	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 280 K do 310 K, krave po 160 K do 240 K. Promet je bil srednji. Kupci so bili s Solnograškega, Laškega ter domači.

Velikovec, dne 22. maja. Prignali so: 102 vola, 50 krav, 10 telic, 4 teleta. Cena za pitano živino 60 do 66 kron, za vprežno živino 54 do 60 kron za meterski cent žive vage. 262 ovc, 162 svinj, 11 koz. Promet je bil srednje dober. Posebno se je popraševalo po pitanih ovcah in prasutih, ki so imela visoke cene.

Kotlje, dne 25. maja. Prignali so: 15 parov volov, 7 krav in 1 telico. Cena vprežne vole 52 do 56 kron za meterski cent žive vage. Cena krav od 140 do 200 kron. Kupčija je bila slaba. Kupčevalci so bili samo iz okolice. Ako bi se za semenj v Kotljah bolj skrbelo, bi lahko oba koteljska sejma postala sloveča, če pomislimo, da Kotlje niso daleč od železnice, na štajerski meji in blizu labudske doline. Za kar se druge občine potegujejo, to se pri nas zanemarja.

Sejmovi meseca junija. Dne 3. Čajna, Vrata; 5. Beljak; 10. St. Stefan ob Zili, Pliberk; 12. Bistrica ob Zili; 13. Šmohor; 15. Spodnji Dravograd; 17. St. Vid ob Glini; 24. Guštanj, Djekše; 30. St. Jurij ob Zili

Loterijske številke od 25. maja 1901.

Gradec	13	80	34	46	84
Dunaj	21	10	83	71	67

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vložna številka; d. ob. = davčna občina.)

Dobrlavas. Dne 11. junija ob 9. uri Gregoričeva kmetija vl. št. 22, d. ob. Staravas. Cena 3415 kron, najnižja ponudba 1743 kron.

Trbiž. Dne 13. junija ob 9. uri, zemljišče vl. št. 10, d. ob. Ovečavas. Cena 4951 kron, najnižja ponudba 3301 kron.

Velikovec. Dne 3. junija ob 11. uri na licu mesta Kasalnikova bajta hiš. št. 15 v Korpičah, d. ob. Korpiče, vl. št. 27. Cena 902 kron.

Vabilo.

Hranilnica in posejilnica v Sinčevsi ima svoj letni občni zbor dne 9. junija v prostorih hranilnične uradne sobe ob 3. uri popoldne s sledečim vspeedom: 1. Poročilo o letnem delovanju. 2. Potrđilo letnega računa. 3. Razdelitev čistega dobička. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. Ako bi ob 3. uri ne bilo navzoče po pravilih določeno število udov, se bo vršil zbor ob 4. uri pri vsaki udeležbi.

Odbor.

NAZNANILA.

Podpisani prosi, naj se v prihodnji številki Vašega cenjenega lista, na njegove stroške objavi sledeča izjava:

Izjava.

Podpisani jako obžaluje, da je popolnoma neopravičeno in brez vsakega vzroka dne 15. meseca aprila t. l. z jako razžaljivo besedo razžalil preč. g. Jožefa Svaton-a, župnika v St. Juriju na Velikem Strmcu. Podpisani prosi tem potom javno odpuščanja.

V Črešnjah pri Gozdanjah, dne 23. meseca majnika 1901.

† Urban Käfer p. d. Šober v Črešnjah. P. Kleber, imenopisec in priča.

!Nove pesmi!

a) „36 obhajilnih, presv. Rešnj. Telesa in Srca Jezusa“, za mešani zbor, solo in orgle. Zložil Ig. Hladnik. Op. 39. Cena partiture in 4 glasovom 4 krone. Po pošti 30 hel. več.

b) „Marijine pesmi“. Op. 15. Za mešani zbor. 4. natis. Cena 1 krona. Dobi se pri skladatelju v Novomestu na Dolenjskem in v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

Za birmo

priporoča vse vrste ur, kakor zlatnine in srebrnine, za kar najnižje cene

PETER FESSL, urar.

Tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine, ter raznih del z godbo

samo stari trg 20. Celovec samo stari trg 20. Zahtevajte najnovejši cenik s podobami zastonj in poštne prosto.

Hiša na prodaj,

h kateri spada 36 oralov zemljišča, t. j. njiv, travnikov in gozda, se zavoljo družbinskih razmer prodaj. Več se izve pri posestniku Valentinu Stroj-u p. d. Kodal v Logavesi, pošta Vrba na Koroškem.

Posestvo

v labudski dolini, obsegajoče 17 oralov njiv, travnikov in gozda, s čisto novimi poslopji, v lepi in rodovitni legi, je za 4000 gld. na prodaj. 1200 gld. more na posestvu ostati. Več pové župnik Karol Rous v St. Urhu, pošta St. Andraž (St. Andra) na Koroškem. Tudi cel inventar se ceno dobi.

Iščejo se prekopovalci.

Patentovane
ročne in nahrbtne škropilnice za
žvepljanje,
delujoče na eno in dve strani.
Patentovani stroji za pokončevanje peronosper
najnovejših sestavov.
Brizgalnice za ogljikov sulfid (injektori)
zoper filoksero.
Priprave za streljanje zoper točo.

Posebne brizgalnice za sadno drevje in vse druge priprave za sadje- in vinorejo
pošilja za najnižje tovarniške cene

IG. HELLER, DUNAJ II., Praterstrasse 49.

Ceniki zastonj in poštne prosto.